

Председателят на СЕМ Георги Лозанов: Порното разплаква деца

Георги Лозанов е роден на 26 април 1958 година в София. Завършва "Философия" в Софийския университет. Доцент е във Факултета по журналистика и масова комуникация на СУ от 1994 г.. Гост- преподавател в Нов български университет, НАТФИЗ "Кр. Сарафов", Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" и Националната художествена академия "Николай Павлович". От 2010 г. е председател на Съвета за електронни медии (СЕМ).

"България Днес" разговаря с него за чувствителна тема - порното по телевизията и интереса на българина към еротичните продукции, които той иска да сложи в законова рамка.

- Г-н Лозанов, отново се заговори за възможността да спре излъчването на порно по телевизията. Възможно ли е да се стигне до подобна крайна мярка?

- Предполагам, че причината да се заговори е появилата се класация, че България е на трето място в Европейския съюз по програми за възрастни на глава на населението. Не знам как се измерва нещо подобно, но проблемът е стар и сериозен. Свързан е с това не да се спрат тези канали, а обратното - да се предефинират разпоредбите в Наказателния кодекс, които преследват като престъпление разпространението на такива филми и образи. В съвременния свят обаче няма съмнение, че това е част от масовата култура. Онова, което има голямо значение, е да се предпазят децата, тъй като може да има негативно влияние върху тяхното морално и психическо развитие. Целта е те да бъдат предпазени от свободния достъп до такива канали.

- Каква е ситуацията в момента, която трябва да бъде променена?

- Сега разпоредбата е крайно рестриктивна и непроменена от 1968 година. Тя реално не функционира и фактически в момента има по-голям произвол в разпространението на такъв тип материали, отколкото, ако тази разпоредба се либерализира. Това е, което аз предлагам от години, и сме направили няколко важни стъпки. В мандата на предишния главен прокурор започнахме един разговор за преформулирането на разпоредбите в Наказателния кодекс. Това обаче е трудна задача, която освен чисто експертното говорене трябва да се превърне и в обществен дебат. Защото е важно българското съвременно общество каква степен на поносимост има към тези образи, доколко ги приема или иска да е крайно и консервативно. Или пък смята, че порното е естествена част от съвременното мислене. Аз влязох в диалог с организацията на кабелните оператори. По пътя на саморегулацията те приеха да кодират тези канали, което всъщност е важното.

- Има ли идея да се плаща допълнително за розовите канали?

- Те са си в пакета със свободен достъп. Дали да се плаща или не, това вече е търговски въпрос. Важното е да са кодирани и по този начин деца да не могат да попаднат случайно на тях. Трябва и тези канали да не се появяват преди 23 ч. Не мога да съм сигурен дали навсякъде са кодирани, но като цяло кабелните оператори поеха този ангажимент и го изпълняват.

- Ограничаването на достъпа на децата до порноканалите може да става и чрез заключване на програмите, което да се прави от техните родители. В такъв случай кодирането не е необходимо.

- Тук става дума за една грижа в повече. Всичко може най-лесно и категорично да се уреди, ако има промени на разпоредбите.

- Децата на XXI век обаче масово вече предпочитат да сърфират из интернет, вместо да гледат телевизия. Как можем да ги предпазим от порнографията във виртуалното пространство?

- Там няма друг инструмент освен родителската намеса. Също може да се преследва от закон, но това вече е много трудна задача, като въобще регулацията в интернет. Интернет като комуникативна среда за разлика от телевизията изисква определена активност от страна на потребителя - да влезе в сайт и да търси. Докато при телевизията детето, използвайки съвсем лесно дистанционното, може да попадне на порнографски продукции. Точно затова по отношение на телевизиите защитата трябва да е по-голяма. Телевизията ти идва в дома, идва ти на гости, така да се каже. А в интернет ти го търсиш и го намиращ там, където го предлагат.

- Обмислят ли се санкции за операторите, които разпространяват порнофилми?

- Това е споразумение на базата на тяхната отговорност и добра воля. Може да има санкции чак ако законът го предвиди. В момента единствената глоба по Закона за радио и телевизия е, ако тези канали се разпространяват преди 23 ч.

- Консервативни ли са наистина българите към еротичните филми, или само привидно се говори, че това е нещо лошо?

- Аз мога да говоря на базата на много сигнали, които съм получавал. Голяма част от българското общество е настроено либерално, че трябва да съществува този пласт от масовата култура. Но е много болезнено, дори по балкански изнежено, щом става въпрос за децата. И тогава обществото много се настройва към такива канали. Аз съм сигурен, че ако обществото е спокойно, че децата са защитени, ще има по-либерален възглед. Даже имаше заглавия в духа на иронията, че искаме да отнемем една от малките радости на пенсионерите. Нека да оставим възрастните на собствения им избор и свобода и да защитим децата. Това е моята логика в регулацията.

- Получавали ли сте други сигнали срещу порноканалите?

- Получавал съм сигнали за малки деца, които са попаднали на тези канали и се разплаквали с глас и пищят, защото смятат, че двама души извършват насилие един спрямо друг. Погледнато от едно детско око без опит, те изглеждат така. И това не е никакъв консерватизъм. Не трябва да гледаме безгрижно на разпространението на тези програми.

- През последните месеци гледането на мачове от българското първенство се заплащаше. Готов ли е българският зрител да си плаща за порно?

- Плащането е друга тема. Кодирането не значи да платиш повече. Може да го кодиращ и в най-обикновен пакет.

- А ако се предлагат т.нар. луксозни пакети, само в които да има програми за възрастни?

- Луксозните пакети биха били начин на търговия, която е свободна и е въпрос на

договаряне между потребителя и кабелния оператор. Не знам кой колко е способен да плаща и кой колко би искал. Има обаче една свенливост и хората не са готови много да обсъждат дали искат в пакетите им да има такива програми.

- Ако вярваме на гореспоменатата класация за еротични канали на глава от населението, то можем ли да смятаме, че българинът иска да гледа подобна продукция?

- Може би кабелните оператори ще имат повече информация дали програмите за възрастни са луксозна стока. Дали се търси и е ширпотреба, не мога да определя точно и не искам да се ангажирам с такъв вид анализ.

- Вярвате ли в това, че порното изкривява представите на децата за живота и отношенията между хората?

- Не може и дума да става за реалния живот. По-скоро за отношението към секса. Децата нямат все още изградена културна идентичност и културен опит. И ако по този начин се запознаят със сексуалните отношения, те ще ги възприемат като една технология и ще се загуби романтиката - това, което е смисълът на сексуалната близост. В нея има емоция и морал, а тези програми не се интересуват от това. В този смисъл те създават една деформирана картина на това какво е сексът. Объркват децата и могат да убият усещането за една от най-големите човешки радости, каквато е този вид близост. Тези порноканали са лишени от емоция и от всичките измерения на живота и реалността. Своеобразни сексуални бройлери, които са превърнати в ширпотреба.

Иво АНГЕЛОВ